

ראש השנה תשע"ב

וְהַחַיִּים הַמְּאֻחָזִים
וְתַקּוּפוֹת הַשָּׁנָה
הַנִּפְלְאוֹת.
עִם אוֹצֵר הַרְיָחוֹת, הַפְּרָחִים,
הַפְּרִי, הָעֵלִים וְהַרְוּחוֹת,
וְעִם הָעֶרְפֵּל וְהַמְטָר,
הַשָּׁלֵג הַפְּתֹאמִי
וְהַטֵּל,
תְּלוּיִם עַל חוּט הַכְּמִיחָה

זלדה

עין חמה

28.9.2011
כ"ט אלול תשע"א
יום רביעי
יומן פנימי 1
(1895)

מראש-השנה לראש-השנה

נולדו השנה

סיימו י"ב

עברו לכיתה א'

אביה פז
 בר איצקוביץ
 גפן בן-שלום
 יובל פטרו
 יעל סנדורוביץ
 מיקה שובל
 מתן בן-דוד
 נעמה בריל
 עדן איצקוביץ
 שלו פורת

בן פלג
 חמד מדינה
 כרמל דורון
 מור מאור
 מורל צפדיה
 מריק קולטמן
 נעה אריאה
 רון רז

עמרי פרידמן
 מיקה מזרחי
 אורי יונתי
 מורן צוקר
 עלמה ארצי
 עמר שלו
 גאיה פן
 יובל דקל
 עופר שביט
 מתן מערבי
 אילת פיין

מזבת הישבה

291	חברים
39	צעירים מועמדים
15	חיליים
2	שנת שירות
109	ילדים
1	הורים
30	תושבים וילדיהם
5	מועמדים לחברות
12	זמניים וצעירים לפני צבא
504	סה"כ

הלכו לעולמם

רות רענן
 אסף בן-דוד
 שרה'יה אריאה
 שרה'יה גולן

משולח המזכיר

לחברים שלום.

תמו חגיגות התשעים ואנו עם ראש השנה וחגי תשרי בפתח. בגבעה פורחים כבר החצבים ובלילות מתחילים להרגיש את קרירות הסתיו. בימים אלה אנו עוסקים במרץ בתוכניות לשנת העבודה הבאה. מנהלי פעילויות וענפים התבקשו (ואם לא, אז מתבקשים כאן ועכשיו) להגיש את תוכניותיהם השוטפות ואת בקשותיהם לתכנית ההשקעות. בשנה הקרובה אנו מתכוונים להתחיל את תהליך הבנייה של השכונה המערבית. הדרך עוד ארוכה אבל מינהלת השיכון היוצאת עובדת במרץ על ההנחיות למתכנן ועל הכנות אחרות. הנושא העיקרי העומד לדיון הוא עד כמה יקבלו הדיירים החדשים חופש בתכנון דירתם. צריך להבין כי בנייה בשיטה שבה כל דייר קובע את תוכנית הבית שלו היא יקרה וארוכה. האלטרנטיבה היא לבנות לפי דגמים מוגדרים עם אפשרות לשינויים קלים על פי רצון הדייר. התהליך נמצא עדיין בעיצומו. שיפוץ אזור ג' צפון נמצא בשלבים מתקדמים מאוד. הנושא המעב כרגע הוא קבלת אישור מהמועצה לביצוע הכביש העולה לשכונה. אנו נמצאים בקשר שוטף עם הנהלת המועצה האזורית ומקווים שהפרויקט יושלם בקרוב ושהדיירים יוכלו לחזור במהרה לביתם החדש או המשופץ.

תהליך פינוי הלולים נמצא בטיפול ואנו מקווים כי נגיע לתחילת 2012 כאשר השטח פנוי ומוכן לעבודות. אני מבקש שוב מחברים שיש להם ציוד בלולים לפעול בזריזות לפינויו. ישנן בקשות בכל זאת לאתר מקום אחסנה חליפי, ייתכן ונוכל לעשות זאת במכולה אבל זה יהיה תמורת תשלום. לכן מומלץ לפנות את הציוד ולפנות לאפשרות זו רק בלית ברירה.

ועדת דירות גם היא התחילה לעבוד על בניית התור לבתים הבאים. זהו תהליך רגיש ומורכב ולכן ייקח זמן. הצעת ועדת דירות תובא לכשתהיה מוכנה להחלטה ציבורית. לפני מספר שבועות התקיימו בוועדה הכלכלית דיונים שגרתיים שבהם הוצגו סיכומים חצי שנתיים. בסיכומים אובחנה ירידה בהכנסות המשק הנובעת בעיקר מירידה קטנה במכירות של ריקור. המשמעות היא ירידה במקורות ולכן כניסה לגרעון מול התוכנית השנתית. יש לשים לב כי זו ירידה מול התוכנית ועדיין לא ברור מה היקף ביצוע התוכניות. כמו כן הנתונים הם לחצי השנה. על אף האטה זו החליטה הוועדה הכלכלית לאשר בונוס צנוע לחברים שיחולק בחודש ספטמבר.

אני רוצה לאחל לכל בית עין חרוד שנה טובה ומאושרת,

נת עשעש כלכלי ונת גישור חברתי.

צ'אי

בית ראשון במולדת - אחרי עשרים שנה

בדיחה רוסית אומרת, שבאלף השנים אחרונות, ברוסיה העצומה והעשירה ישנן רק שתי בעיות - טיפשים וכבישים. כמו, שידוע, בכל בדיחה יש חלק של אמת. יכולנו להיווכח בכך לפני עשרים שנה, כשטיפשים בשלטון הובילו את רוסיה בדרכים עקלקלות לתהום, אנרכיה והרס. היחלשות המעצמה הטוטליטרית אפשרה לאזרחים רבים לעזוב את ברית המועצות. כך, בעזרת הסוכנות היהודית ותחיה גיארי ז"ל הגענו לקיבוץ עין חרוד איחוד.

זה היה בחודש מרץ. אחרי רוסיה גשומה וקרה, הרגשנו שנחתנו בגן עדן - פרחים הפיצו ריח בושם, מורדות ההרים היו מכוסים בקטיפה ירוקה, ציפורים צייצו בחדווה, ונטעו בנו אמונה ואופטימיות.

אחרי מלחמת המפרץ, האווירה בקיבוץ הייתה חגיגית. את הלימודים באולפן התחלנו רק בחודש יולי ועד אז נסינו להבין את מה שקורה מסביב באמצעות החושים ובעזרת ההסברים של פִּנְיָה קרוק ז"ל [אימא של אורה סהר]. פִּנְיָה חזרה לדבר רוסית עם הגעת העולים הרוסים לקיבוץ.

ליל הסדר בבית-לביא הפליא אותנו. מקום ענק, המון אנשים, הצבעוניות, הופעה מרשימה עם הרבה משתתפים והארוחה העשירה... ולא משלמים? היו עוד הרבה דברים קשים להבנתנו.

בחג ה-70 הרגשנו כבר שותפים יותר - ריטה ניגנה והילדים רקדו על הבמה.

מאז עברו עשרים שנה - מחצית חיינו הבוגרים - ולא התאכזבנו מהבחירה שלנו. אף רגע לא הצטערנו על ההחלטה להישאר בעין חרוד. כאן מצאנו בית, עבודה, חברים. כאן גדלו ובגרו הבנים שלנו. יחד איתם למדנו עברית, היסטוריה של מדינת ישראל ומסורת קיבוצית. פגשנו הרבה אנשים טובים שעזרו לנו להתאקלם ולהתגבר על הקשיים.

ביום הולדת ה-90 אנחנו מאחלים לעין חרוד לגדול ולצמוח, שבניה יחזרו הביתה, ושיולדו תינוקות רבים.

ואנו מאחלים ומקווים שבכל דרך שתיבחר להמשך חיינו - עין חרוד תישאר על המפה.

בוריס וריטה קולטמן

משלוח ועדת קליטה

בדצמבר 2009 נבחרה ועדת קליטה חדשה. היה ברור לחברי הוועדה ולמזכירות שיש צורך ברענון התקנון, ובהכנה לקליטה מסודרת ברגע שיתפנו דירות למגורים בעין חרוד. הנחתה אותנו הידיעה, שמאזן דמוגרפי תקין הוא בסיס ליציבותו החברתית ולהצלחת קיומו הכלכלי של הקיבוץ. ידענו, שעין חרוד איחוד הוא קיבוץ השואף להמשיך ולהתקיים כקהילה רב-דורית מפרנסת ומתפרנסת, מאוזנת ומתחדשת. חשבנו, שהאפשרות לבחור את המצטרפים אל הקהילה היא מעקרונות היסוד של החברה הקיבוצית. שלילתה של אפשרות זו תגרום לפגיעה במרקם החברתי. מצאנו, שחובתו וזכותו של קיבוץ עין חרוד איחוד לבחור את המצטרפים אליו על פי מדדים מוסכמים המושתתים על הערכים והנורמות של אורחות חייו. הצבנו קריטריונים לקליטה:

- ♦ הקיבוץ יעדיף לקלוט בני 25 לפחות ועד גיל 45.
 - ♦ המבקש הינו אזרח המדינה בעל השכלה מינימלית של 12 שנות לימוד עם עדיפות לבעלי השכלה גבוהה.
 - ♦ המבקש הינו בעל כושר התפרנסות מוכח בקיבוץ או מחוצה לו ועובד במקום קבוע מסודר ויציב.
 - ♦ המבקש הוא בעל יכולת לתרומה חברתית ותרבותית שתעשיר את חיי הקהילה בקיבוץ.
 - ♦ היעדר עבר פלילי.
 - ♦ היעדר חובות כספיים לרבות תשלומי "דמי מזונות".
 - ♦ מצב בריאותי תקין - כשירות פיזית ונפשית שלו ושל בני משפחתו.
 - ♦ מערכת היחסים בתוך המשפחה הנקלטת תקינה.
 - ♦ מצבם הלימודי של ילדי המשפחה תקין.
 - ♦ עמידה במבחני התאמה חיצוניים במכון שייקבע על ידי הקיבוץ.
 - ♦ יכולת כספית לעמוד בתשלומים המקובלים מנקלט בקיבוץ.
 - ♦ מזכירות הקיבוץ תהיה רשאית בנסיבות מיוחדות לחרוג מכללים אלה.
- כתבנו נהלי עבודה ברורים על פיהם וועדת קליטה תצטרך לעבוד והתחלנו ליצור קשר עם המבקשים להצטרף לחברות בעין חרוד איחוד.
- אוכלוסיית היעד כרגע היא: בנים שסיימו את הסדר "צעיר מועמד". על פי התקנון של הסדר זה, שנכתב בוועדת דור צעיר, יכולים הצעירים בני המקום,

החל מגיל 25 לבקש להתקבל לחברות. גם בני משק שניסו להשתלב בחיים מחוץ לקיבוץ ומצאו כי סבא וסבתא בקיבוץ הם נכס יקר ושאין כמו בבית, כלולים באוכלוסיית היעד. אבל לא רק צעירנו ובנינו הם אוכלוסיית יעד. אנו יוצרים קשר גם עם משפחות שאין להן נגיעה עם עין חרוד אבל עיסוקיהם נדרשים והם וילדיהם יוכלו לרענן את מצבנו הדמוגרפי. מבקש שנמצא מתאים על פי הקריטריונים מביא לוועדה את התצהירים הנדרשים וכן חוות דעת ממקומות עבודה קודמים, ממערכת הבריאות ועוד. למבקשים מתוכננות גם פגישות עם המזכיר ומנהל ענפי הקהילה כדי להרחיב את מעגל המתרשמים. כולם נשלחים לאבחון במכון האבחונים, "כיוונים נוספים" בקיבוץ צרעה המתמחה באיתור המתאימים לחברות בקיבוצים. לאחר האבחון נבדקת עם המבקש יכולת כספית לתשלום דמי הקליטה וההשלמות לפנסיה הנצברת עבור חברי עין חרוד. כשהכול מתנהל כשורה, הוועדה ממליצה למזכירות להתחיל מועמדות של עד שנתיים עם המבקש. אם הבקשה מאושרת, מתחיל תהליך מועמדות מסודר על פיו נדרש המבקש לעבור סדנת קליטה, ליווי על ידי איש קשר מתוך הוועדה וליווי של משפחה מאמצת שאינה המשפחה הגרעינית. בכל רבעון תתבצע בדיוני הוועדה הערכת מצב לגבי קליטת המועמד שבה יימסרו חוות דעת שונות על המועמדים. זו ההזדמנות לבקש מהציבור הרחב להשתתף בהערכת המועמדים. אם נתקלתם, לטוב או לרע במהלך תקופת המועמדות עם מועמד מסוים, חשוב שכחברי עין חרוד תעדכנו את הוועדה במכתבים חתומים ותדווחו על הדברים. אנו רואים חשיבות למעורבות ציבורית בנושא מכיוון שהצלחות וכישלונות בקליטה איכותית היא באחריות כולנו. בתום תקופת המועמדות, תמליץ הוועדה למזכירות על קבלת המועמד לחברות בקיבוץ. המועמד יתבקש לחתום על כתב הצטרפות לפיו ידועים לו כל תנאי הקבלה. המזכירות תחליט אם להמליץ לאסיפה הכללית והאסיפה תחליט להעמיד את ההחלטה להצבעה בקלפי על פי הנהלים.

חשוב להבהיר שאת השאלון עם הפרטים האישיים רואים רק מרכז הוועדה והמזכיר.

חשוב להבהיר שאת תוצאות האבחון רואה רק מרכז(ת) הוועדה (אשר חתום על סודיות מול מכון האבחון).

חשוב להבהיר שאחרי שהמבקש חותם על ויתור סודיות רפואית, ניתן אישור מהמרפאה ומרפאת השיניים על תקינות הבריאות.

חשוב להבהיר שיציבות בעבודה מפרנסת נבדקת לכל אורך התהליך.

חשוב להבהיר שכל התהליך יתבצע בהתאם ליכולות המשק ומצאי הדירות לקליטה.

חשוב שהציבור יהיה מעורב בתהליך הקליטה וגם אם נגיע למצב, לפיו נמצא כי בן משק אינו מתאים להיקלט כחבר בקיבוץ נישא כולנו באחריות ונמצא את הדרכים לעזור במציאת פתרונות חלופיים.

נהלי הקליטה עלולים להיתפס כסדרה מציקה של "מסלול מכשולים". לא כך הוא, עלינו לזכור שחברות בקיבוץ היא חזקה יותר אפילו מ"חתונה קתולית" וכי מרגע שנקלט - יחיד או משפחה - מתקבל לחברות, אין כמעט עילה שבעולם, לסיים את חברותו שם. קבלה לחברות פירושה, כי הנקלט מצטרף והופך לחלק מלא ומוחלט מהבעלים של נכסי החומר והרוח שנצברו בקיבוץ במשך עשרות בשנים .

מכאן גם האחריות הרבה שמוטלת על ועדת הקליטה, במיון נכון של מי שרוצים להצטרף לקהילת חברי הקיבוץ. לשם כך נועדו כל ההליכים והנהלים. מדובר בנהלים ברורים, שקופים וחלים על הכול, ללא יוצא מן הכלל. נהלים אלה, מרגע שאומצו ע"י ועדת הקליטה בקיבוץ, "יחסכו" את הצורך להמציא כל פעם נהלים מחדש. הם גם יעברו מוועדת קליטה אחת למשניה ויהפכו ל"קבועים" גם בתודעה, גם בתובנה וגם בהתנהלות בפועל של חברי ועדת הקליטה.

חכמים ובעלי ניסיון אמרו כבר כי מה שנראה כדרך הארוכה היא, מתברר לעתים קרובות כדרך הקצרה יותר ולהפך...יש לא מעט אמת באמירה זו. לכן, כדאי להיצמד לנהלים ולהקפיד על השלבים ("כל דבר בעתו").

אסיים במילים אופטימיות כדברי המשוררת שמרית אור :

עוד נדע ימים טובים מאלה,
עוד נדע ימים טובים פי אלף
שורשינו יעמיקו סלע
כמו ארזים בהר.
יחד - כל הדרך,
יחד - לא אחרת,
יד ביד נושיט לטוב
שעוד יבוא, בא יבוא.
יחד - כל הדרך,
יחד - לא אחרת,
יחד איש אל איש יפתח
את לבבו.

עידית צפדיה
מרכזת ועדת קליטה

פלבים קלאס הוא אחד מענפי פלבים. אנחנו מתמחים בהספקת מוצרי נירוסטה ומוצרים אחרים לתעשיות המייצרות חדרים נקיים כגון אינטל, טבע ואחרים. עד כה שנת 2011 הייתה שנה מוצלחת. נרשמו מכירות שיא והתחזית היא שעד סוף השנה סה"כ המכירות יסתכמו בכחמישה מיליון שקל.

להלן כמה דוגמאות של הפרויקטים הגדולים שהסתכמו במכירות גדולות:

1. **GLOBAL FOUNDRIES** ארה"ב - הספקת עגלות מיוחדות להובלת פרוסות סיליקון למתקן תעשייתי לייצור התקני מוליך למחצה. המתקן עדיין בבנייה ובסיום הקמתו הוא יהיה הגדול ביותר מסוגו בעולם המערבי.
2. **AMGEN**, פורטו ריקו - הספקת רהיטי חדרים נקיים.
3. **MERCK**, פורטו ריקו - הספקת רהיטי חדרים נקיים.
4. **PHARMACELL**, הולנד - הספקת רהיטי חדרים נקיים.

מרבית המכירות שלנו הן מכירות קטנות בסדר גדול של 5-10 אלפי שקלים לחברות המזמינות מוצרים מהקטלוג ומאתר האינטרנט שלנו. כל שנה אנחנו מוסיפים מוצרים חדשים לסל המוצרים כך שהיצע מוצרי פלבים קלאס גדל והולך.

אנחנו תלויים במידה רבה באיתנות הכלכלית של השווקים באירופה ובארה"ב, לכן השגשוג לא מובן מאליו. אדרבא, ההאטה הצפויה באירופה ובארה"ב מאלצת אותנו לחפש שווקים בדרום אמריקה ובמזרח אסיה. ראוי לציין שעין חרוד מייצאת מוצריה למדינות רבות בעולם.

פול פן
מנהל מכירות ושיווק
פלבים קלאס

טוב שכן קרוב (משלי כז, י')

זועבי מוסטפא נאג'י, תושב נעורה, עבד שנים רבות בפרדס עין חרוד וקשר קשרים חמים וחבריים עם חברי עין חרוד בכלל ומשפחת עמי שפירא בפרט. בחגיגת י"ח אלול לכבוד שנת התשעים נשא את הברכה הבאה לעין חרוד ולחבריה.

לכולם ערב טוב,

חברים יקרים, זו הזדמנות חשובה ויקרה לי להיפגש יחד איתכם, לשחזר את הימים הטובים אשר בילינו, הן בעבודה והן באירועים משמחים ובביקורים אישיים בבתים.

תקופה ארוכה מאוד מחיי הייתי בקיבוץ, הרגשתי עצמי שאני חלק מכם ואפילו חבר קיבוץ. הרגשתי שייכות, אחריות, מסירות ונאמנות לקיבוץ. את הימים הטובים לעולם אני לא אשכח.

לא אשכח את כל חברי הקיבוץ אשר עמדו לצדי בימים הטובים המשמחים ובימים הקשים במיוחד בזמן מחלת אשתי, והאירו לי את הימים החשוכים אשר עברו עליי.

נכון, יצאתי לפנסיה, אבל עדיין אני מרגיש שאני איתכם וקרוב אליכם ואחד מכם. חברים יקרים אני מאחל לכם חיים ארוכים, בריאות ושלוות חיים.

בברכה,

זועבי מוסטפא נאג'י

מזל טוב

לעליזה ולמאלי דגן

לניסלאוי

עופר עז"ל חן

ראז זרכות

לכל המשפחות

מזל טוב

לדנה ולגאולן מן

לניסלאויכס

לזרורה ולדוד מן

שפע זרכות

לכל המשפחות

אבא שלי יואב ברקאי

הקרב האחרון

שמי טופז ברקאי (37), ילידת קיבוץ עין-חרוד איחוד, האחות הקטנה של רביד וענבר. הייתי בבטן של אימא ליאורה כשכולכם קיבלתם את הבשורה על נפילתו. לא זכור לי מה הרגשתי אז, אבל התת-מודע אגר את הנתונים כהרגלו. הייתי בת שלוש וחצי כשעברנו לקצרין. רק בדירה שכורה בתל אביב, בגיל עשרים ותשע, נפל לי האסימון למה עברנו דווקא לשם.

אבא שלי, סגן יואב ברקאי, נהרג בקרבות הבלימה ברמת הגולן ביום השני למלחמת יום הכיפורים, בקרב גבורה על ציר הנפט. הוא היה מילואימניק מחטיבה 179, שחבר לחטיבה סדירה 188, שאיבדה כבר אז את מרבית כוחותיה.

מערכת היחסים שלי עם מותו של אבי הסתכמה בשתי אזכרות בשנה בעין חרוד, שבהן אני מקפידה לא להרכיב משקפי שמש, כדי שלא יחשבו שעצוב לי ואני בוכה. הרי לא הכרתי אותו ולכן לא עצוב לי ואני לא חלק מזה, משוואה פשוטה שתלווה אותי כל החיים.

הסיפורים שחזרו על עצמם על הכינוי שנתנו לו חבריו – "שילדי" מפני שהיה רזה כשלד, על כך שירד את מדרגות חדר האוכל בעמידת ידיים, על הפלחה והקומביין, על האהבה לריקודים, ועל לימודי האלקטרוניקה ותכונת הווכחנות שלו, השאירו בי רושם שהיה כריזמטי. חיכתי לעצמי בגאווה כשמצאתי כמה דברים מקבילים באישיותי. והיו גם הסיפורים עלינו, על ההתמודדות עם האובדן, על איך שרביד קיבל את הידיעה בגיל שלוש וחצי ורץ אל החתול איבשי בהתלהבות, חיבק אותנו, וחזר על הדברים שאימא אמרה לו: "איבשי, אבא שלנו מת במלחמה והוא לא יחזור", על יום אחד שביקרנו בבית הקברות ואני בגיל שנתיים שאלתי איפה אבא, ורציתי להיזו את הכרית של הקבר ולראות אותו. אימא נבהלה כשרביד הציע: "רוצה לראות את אבא? בואי אחריי", רצנו הביתה והוא הוציא תמונה והראה לי, כל כך פשוט.

אחרי הצבא פרשתי כנפיים, ולאחר יותר מאחת-עשרה שנים בתל אביב ושנה אחת באיים הקריביים, משהו החזיר אותי לקצרין, שם מוניתית להיות דוברת ראש המועצה. לפני שנתיים עלתה בי המחשבה כי הגיע הזמן לסגור מעגל בעניין נפילתו של אבא בגולן. פניתי לראש המועצה בזמן הרמת כוסית עם מפקדת פיקוד צפון, וביקשתי שייקחו אותי למקום, יד ביד, ויספרו לי כיצד התנהל הקרב שבו אבא נפל. ברגע שהוא התחיל תהליך החקירה שלי. לא ידעתי הרבה על הקרב. ידעתי חלקי עובדות. אולי לא רצינו לדעת, אולי פחדנו לגלות את האמת.

כצעד ראשון פנו אנשי אגף הפרט של פיקוד הצפון לקצינת הנפגעים של השריון וביחד איתה לארכיון צה"ל. ולאחר כחודש אני מוצאת את עצמי בבית קפה בראש פינה עם ראש ענף פרט, דרור, והקצינה שרית מתל אביב, שרית שולפת מכתב וניילונית, ונותנת לי. בבית קפה הומה, אני מוציאה מהשקית את רישיון הטנק של אבא, את כרטיס הנסיעה שבו מצויין כי יצא ב-6 באוקטובר 1973 מעין חרוד לפילון והוא צריך לקבל על זה החזר נסיעות, ולבסוף חצי דסקית ישנה ועליה כתוב מספר אישי: 435000 סגן יואב ברקאי. החיילים בשולחן לידנו מסתכלים בעניין ובדריכות כלשהי על השלישייה המוזרה וחצי הדיסקית שמחליפה ידיים. מסתבר שמי שרואה חצי דיסקית מבין שמדובר בחלל צה"ל.

חצי שנה לאחר מכן הגיע טלפון משרית, קצינת הנפגעים: "מה מספר הדרכון שלך? את נוסעת לפולין עם משלחת צבאית של מאה ושמונים קצינים". "נ.ב.", אומרת שרית, "תלמדי הפעם את סיפור הקרב של יואב, אביך, כי תצטרכי לספרו שם". קראתי את חוברת החטיבה, והפעם ולא רק בעמוד של אבא. וכך הגעתי לעוזי קרן, מג"ד הגדוד של אבא, שקיבל אותו לפיקודו לאחר המלחמה, ואל קצין הסיור, שוֹלֵם זהר. השניים נענו מייד לבקשתי לסיור במקום עם המשפחה, כדי לשפוך אור על מהלך הקרבות.

במאמר מוסגר - זה המקום לציין שאני חיה כבר שלושים ושש שנים עם כמה אמירות שחוזרות על עצמן שוב ושוב ואף פעם לא בדקנו את אמיתותן. אמרו שאבא היה מ"מ במילואים, ועבר במהלך הלחימה ארבעה טנקים עם פצועים, ולבסוף קיבל פגיעה ישירה בטנק עליו פיקד, וכל אנשי הצוות נשרפו ומתו, והוא נפל קטוע רגליים על סיפון הטנק ומת מאיבוד דם, אמירות שיתבררו בהמשך כלא מדויקות.

ההכנות למפגש העלו את מפלס הלחץ במשפחה שהחלה לעבור תהליך. בתוך כך התפתח עימות קולני בטלפון ביני לבין אחותי ענבר, כל אחת והפחדים שלה, ואימא ליאורה מסתובבת סביבי כלביאה סהרורית, חוטפת חצים ללב כל פעם כשהטון עולה. לראשונה בחיי מרגישה את הלב שלי שורף עם גיצים, תחושה שלא דומה לשום דבר אחר, לא למועקה, או לאבן על הלב, לא דומה לאהבה נכזבת, הכאב באותו איזור. אני חושבת על ענבר. היא היחידה שזוכרת. עכשיו כואב לי הלב גם עליה, איך הצתי משהו שכבה אצלה מזמן.

בבוקר יום כיפור של 2009, נפגשנו בנפח – בסיס האוגדה של רמת הגולן, עם שולם, קצין הסיור ועוזי המג"ד. זה היה יום יפה. המקום פרח ולא נראה מאיים. שמענו מהשניים את סיפור הקרב ברמפה של הטנקים, ואז עברנו ללוקיישן השני. נסענו על ציר הנפט ועצרנו במקום שבו היה עץ ברוש בודד ולידו אנדרטה קטנה שניכרו עליה סימני השנים, שבה כתוב – כאן נפל דוד ישראלי, סמח"ט חטיבה 188. ישראלי, סיפרו

עוזי ושולם, עבר לטנק של אבא לאחר שהטנק שלו נפגע, משם המשיך לפקד על הכוח שנותר, עד שהשניים, נהרגו מפגיעה ישירה בטנק שלהם, כאן במקום הזה בדיוק. אחרי שלושים ושתיים שנה שאנו גרים בגולן, אנחנו עומדים לראשונה במקום שוודאי עברנו בו עשרות פעמים ונשבעים להקים אנדרטה ראויה במקום בשנה הבאה.

בספרו של אבירם ברקאי "על בלימה", שראה אור באותו חודש ממש, והמגולל את סיפורה של חטיבה 188 דקה אחר דקה, מוזכר אבא שלוש פעמים. בפעם הראשונה מצוין מעברו של הסמח"ט לטנק של אבא וכי, **"בירך לשלום את התותחן משה אליהו והנהג בני בראנס"**.

בפעם השנייה ציטוט משיחת קשר בין אבא לסמח"ט שבה הם מתלבטים איך יסתערו על נפח עם שני פגזים בלבד.

בפעם השלישית הוא מתאר את רגע הפגיעה בטנק: **"בתוך הטנק מהומת אלוהים ואש והצוות לפי שעה עוד חי ונושם. משה אליהו, תותחן, עדיין נוצר בפקודה את הפגז החלול לרגע האחרון, שומע לפתע כדורי מקלע שנוקשים על מעטפת הפלדה, ומיד זהו דוד ישראלי שצועק בכאב ומזנק החוצה מתאו. במשנה הרגע מסתכל אליהו למעלה ורואה את יואב ברקאי שמנסה לקפוץ מתא המטען. מאוחר מדי. צרור מקלע נוסף פוגע בברקאי שנופל הרוג על הצריח"** (עמ' 39)

אם כך, הנהג והתותחן חיים עד היום. ואבא לא מת מהמקלעים אלא מאיבוד דם לאחר שרגלו נקטעה מפגיעת הפגז והוא נותר שוכב על הצריח, חי ונושם כמעט חצי שעה.

המומה ונרגשת אני מריצה מחשבות בראש במהלך השבוע איך אפנה לכותבי הספר ולשניים החיים. בערב נכנסתי אל ראש המועצה לאשר דבר מה ומצאתי אותו בעיצומה של פגישה חשובה. ששת הגברים האלו, לחשה לי המזכירה, הם חבריה ותיקים מחטיבה 188 שמבקשים להקים אתר הנצחה בקצרין. SMS לבוס, ומייד אני בתוך הפגישה, שבסופה אני חושפת בפניהם את זהותי. השישה התקשו להסתיר את התרגשותם. מסתבר כי אלה חבר הנאמנים של 188, שחקרו במשך חמש שנים את העדויות והביאו לכתובת הספר ע"י העיתונאי אבירם ברקאי. מכאן והלאה כל המידע יזרום אליי מעצמו כאילו חיכה שנים שאדרוש אותו.

בפגישה עם ניר מאפיקים, אחד מהחבורה, הוא מברר לי פרטים על מלאכת הזיהוי והפינוי של הגופות, ובהמשך מעביר לי את הפרטים של הנהג והתותחן, החיים. וכך, שבוע לפני נסיעתי לפולין עם המשלחת היוקרתית של קורס מ"פים/מג"דים של זרוע היבשה קיבלתי את פיסות האינפורמציה שחסרות להרכבת האריג המלא של עברי.

ואז בשבת, דצמבר 2009, מתכנסת המשפחה המצומצמת על הדשא של ערן כהן, בן דודי משדות ים, מג"ד במילואים, שזוכר, מוקיר ומעריך את דודו – יואב – משחר ילדותו.

הוא קיבל את הבשורה בצרפת, כשהיה בשליחות עם משפחתו כשהיה בן שנים עשרה, ומסייע לנו מקרוב מאד בכל התהליך. אחיו, גל כהן, היה שריונר, וחווה עימנו את הרגעים ההם. נהג הטנק, בני ברנס והתותחן משה אליהו הוזמנו. ברגע האחרון הודיע משה שלא יגיע בגלל יום הולדת לנכדות, אבל היה עימנו על קו הטלפון. בני נהג הטנק של אבא הגיע עם אשתו וסיפר לנו את סיפורו, לאחר שלושים ושש שנים של שתיקה. סוף סוף אני ובני משפחתי שומעים את הסיפור ממקור ראשון.

כל שנשאר הוא להשלים את האנדרטה וזה מה שאנחנו עושים היום. רביד כבר הציב במקום צריח של טנק מסוג "שוט קל" - בדיוק מהסוג שבו לחם אבא. התאספנו שם, האחים, ובני הדודים, שתלנו עצים רכים שהביאה ליאורה, והרגשנו שהמקום הוא חלק מאיתנו.

במבצע הקמת האנדרטה נזקקנו לתמיכה מעשית וכספית. תמך בנו ומלווה אותנו עד היום סמח"ט חטיבה 188 יואב טילן. לעומת זאת עוכבנו למעלה משנה בניסיון להשיג הכרה ועזרה מיחידת ההנצחה של משרד הביטחון. גלגלו אותנו במורדות הביוקרטיה, והפרוצדורה אך הפעם לחמנו אנו את מלחמת ההתשה שלנו.

בימים אלה, אני עובדת זמנית בחקלאות בקיבוץ מרום גולן. לאחר חודש אני נשלחת לקטיף האגסים והחלקה ממוקמת ממש מעל מקום הנפילה של אבא. הזריחה נראית כמו בריאת העולם, הדרוזים קוטפים ואני בודקת איכות, יש לי זמן להרים את הראש לראות את עדר הבקר במרעה מעל המחצבה, ואני לא מאמינה למה שקורה לי. משהו גדול ממני מקרב אותי לעבר.

חג הביכורים 2011. התארחתי בקיבוץ רמת דוד אצל אחותי ענבר. כמיטב המסורת נסענו לראות את התצוגה של הגד"ש והפלחה ליד קיבוץ גבת. הטרקטורים רקדו, הסוסים הופיעו, ואז הגיע תורו... שמעתי עליו הרבה... לא ידעתי כמה הוא גדול, כך גם מקומו של הקומביין בסיפורים על אבא. אפילו רביד שהיה אז בן שלוש וחצי זוכר מאבא את היום שלקח אותו על הקומביין. טוב, וגם את הקומנדקרים על הדשא של חדר אוכל בהלוויה, חצי שנה מאוחר יותר.

התרחקתי מהקהל כדי להספיק לצלם, וככל שהמכונה הענקית מתקרבת אליי עולה בי התרגשות עצומה, גרוני נחנק והדמעות פורצות (חיכיתי להן הרבה זמן) הרעש עצום והקומביין קוצר עכשיו ממש לידי ואני בוכה ממש צועקת בקול רם, מוציאה את הכול...

טופז ברקאי

tbarkai@gmail.com

ה'ה ה'ה - ס'פ/ר'ס אפ'ס

עין חרוד: יהודים, ערבים ו"הבעיה הערבית".

מציאות ותדמית, תרפ"א-תרצ"ו

תמצית מחקר ראשון מסוגו ותוכנו שנכתב לקראת י"ח באלול תשמ"ב

במלאת 61 שנים לקבוץ עין-חרוד

מיכאל רענן

הרקע

העובדה, שבארץ-ישראל, אותה רואים היהודים כארצם בעבר ובעתיד, ישנם תושבים מוסלמיים להם ישנן אותן שאיפות לגביה, הציבה שאלה: 'כיצד יש להתמודד עם עובדה זו מנקודת ראות יהודית?'.
האם הבינו ראשוני-העמק הזה באותם קונטקסטים כמונו, גם היום, ביום חגה של עין-חרוד, את הבעייתיות של מציאות ותדמית, ובהתאם למצוא את הדרכים האפשריות לחיות פה. היחס, כך נראה, היה מורכב, וכביטוי למערכת ערכים, דרכי מחשבה, תרבות ותרבות פוליטית, כחלק מתפיסת עולמם. הם הרי חדרו לעולם מזרחי בו התקיימו תפיסות אחרות. ניסיתי להתחקות ולגלות האם היו הראשוניים חדורים תודעה של אי-נמנעות הסכסוך, אימתי צצה המודעות ל"בעיה" אצל כלל הציבור העין-חרודי ואיך הגיבו. זכיתי לראיין את אותם שחיו בתשמיב, קרולה ואהרון שמואלי, רוזנברג, חנה ואהרון ינאי, יצחק לוז, אליעזר סלוצקין, מרים גבעול וסורקין, ראובליה רייכנשטיין ובני גילו שנולדו במעיין. ועוד ועוד, תקצר היריעה ממש.

עוד זכיתי, לנבור בארכיונים בשני המשקים - האיחוד והמאוחד - בבית-שטורמן וביד טבנקין, ולא רק. בהם מסמכים מקוריים על דפי-נייר כתובים בכתב-יד בעיפרון (מהשנים בהם 'ישבו' ע"י המעיין) אשר איש לא זכה לבחון אותם לפניי. בהם עלוני-קיר צבעוניים פרי עטם של הילדים. כמו-כן 'חפצתי' בכל יומני המשק מהשנים ההן: 1921-1936, תקופת הביקורת שקבעתי. נברתי בספרים וחיבורים אחרים אותם כתבו חברי עין-חרוד לאחר זמן. לכך נדרשה התייחסות מיוחדת וזהירה, שכן טבעם של זיכרונות כתובים וראיונות מאוחרים שנמסכים בהם הפרזה ואידיאליזציה, יש הרואים בהם שחזור בלבד. הרי קשה לאדם חי להעתיק עצמו לראשונות ולהריק מהרגשותיו ומחשבותיו אשר חי בהן בהווה.

במקרה של עין-חרוד, כקיבוץ הגדול הראשון בארץ-ישראל, וכקיבוץ הגדול הראשון שעלה על הקרקע בעמק, בטריטוריה היהודית הראשונה בארץ! כן, נקנתה למטרות התיישבות חלוצית! שכן, היווצרות מצב 'הוואקום הפוליטי' שאחרי מלחמת-העולם הראשונה אפשר זאת. גיליתי, שעלי להתאים את הטרמינולוגיה (מינוח) למציאות המשתנה. שכן, חלקה הנכבד היה מעוגן בזו הגלותית, כמו: "שנאה", "פרעות", "חוסר המוצא", "הכרח" ו"כורח", שהרי אידיאליסטים אינם פועלים בחלל ריק. ראשית ההתיישבות בעמק חלה שנה ומחצה אחרי "פרעות ירושלים", כמחצית השנה אחרי מאורעות מאי 1921 תרפ"א וזמן לא ארוך מדי אחרי השבר הגדול של העלייה השנייה. בח' באלול עלו להתיישבות באדמת מהלול, הוא מושב נהלל. עשרה ימים אחרי-זה עלו להתיישבות ליד מעין-חרוד צעירים מפלוגות "גדוד-העבודה" שבראש-העין ומגדל. אליהם הצטרפו ממיטב אנשי "השומר" שהתפרק, או פורק, עם יסוד "הסתדרות ההגנה".

המציאות

כידוע, לא היו ערביי ארץ-ישראל, אז, ממוצא אחד ולא הגיעו בבת-אחת לארץ, אלא גלים גלים. חמולת זועבי, למשל, על פי גירסה אחת, הובאה מהכפר 'זעב' שבצפון סוריה לפני כשלוש-מאות שנה, כאריסים. משפחת ח'לדי שבנאעורה במקור היו בדואים שנקלטו בכפר בשנות ה-20 במאה הקודמת (עם 'גאולת העמק'). מאחר ומאמצע המאה ה-19 הונהג ע"י השלטון התורכי גיוס בני-פלחים לצבא, נאלצו האחרונים, על-מנת לשחרר את בניהם מחובה זו, ללוות כספים מעשירי הערים. בכסף זה שיחדו את הפקידות התורכית וכך שקעו בחובות.

אותם ערבים שישבו או הסתובבו בעמק חרוד וסביבותיו עד אלול תרפ"א היו ערב רב:

1. ערבים עשירים מלוויים בריבית, שגרו בבירות הערביות סביב פלסטינה. הם החכירו אדמות לפלאחים.
2. אפנדים עשירים בעליהן הרשמיים של האדמות.
3. ערבים "סתם" בעלי זרוע שניצלו את הפלאחים ובמשך הזמן עברו אדמות האחרונים לרשותם.
4. הפלאחים האריסים, אשר באין ברירה עיבדו את האדמות ונאלצו למסור מדי שנה חמישית מערך היבול. כונו חראתיים, דהיינו: חורשים (!).
5. הבדואים, הנוודים הנצחיים. בכל הזדמנות גנבו ושידדו, ולא דווקא מיהודים. תושבי-הכפרים והערים היו שונים. ונראו תרבותיים יותר בעיני החלוצים.

בני העלייה-השנייה הכירו את הריבודיות הזו ואת המורכבות של היחסים בארץ. עם רכישת השפה הערבית זכו להתקרב אליהם וליהנות מאמונם. יהושוע חנקין, יוכבדזון, סעדיה פז, דוד באום מוכתר כפר-יחזקאל (דודם של האחים נור) היו אנשי הדרג הנמוך של ההנהלה הציונית בארץ. עצם הטיפול ברכישת קרקעות היה בידיהם! חלקו של פז היה המגע הישיר עם הערבים שישבו על האדמה שעמדו לקנותה, הפיקוח על החוזים וביצועם, ביקורים בבקתות הפלאחים, פקחת עין על מעשי תרמית מבלי לשנות את היחס לפלאח קשה-היום הנתון בעול האפנדי. יש לזכור, כי ייבוש שלוש הביצות העיקריות בעמק שלנו נמשך כשלוש שנים. עבודות הניקוז נמשכו עוד יותר. וכן, ששטחי המרעה 'המשותפים', אצלם, נקראו "מושע"!

לשאלה: "האם זכור לך, מר באום, שאתה או חבריך ל'עבודה זו' כוניתם "מנשלים" או כינויים דומים לזה?" ענה: "למעשה, במשך כל השנים שקנינו אדמות מהערבים, הייתה זו אדמה מתה... באדמות האלו הערבים לא השתמשו... לא יכלו לזרוע... ואם זרעו לא קצרו! לא הייתה לנו הרגשה שאנחנו מנשלים אותם. להיפך, הייתה לנו הרגשה שאנחנו מחיים אותם ואת האדמה. זאת ועוד: המושג נישול בכלל לא היה קיים אצלם! בזמן האנגלים (המנדט הבריטי) אנחנו יצרנו את המושג 'נישול האריסים'!"

טיול זכור דובי דביר 2011

הטיול ייערך בימים שישי ושבת 28-29/10.
נטייל בחבל ארץ שנפקדנו ממנו בשנים האחרונות; באשדוד, באשקלון,
בבאר-שבע ובעיירה הבדואית לקייה.
מספר האתרים רב ואנו מקווים להספיק להגיע לכמה שיותר מהם, כמובן
מבלי לפגוע באיכות ובחוויה.
הלינה, כולל ארוחת ערב שבת ושבת בבוקר, תהיה באכסניית הנוער בערד.
יש אפשרות לחדרים של 2,3,4,5 איש.
אני מבקש להודיע לי על ההתארגנויות ללינה משותפת, כדי שהאכסניה
תוכל להיערך לקראתנו, בהקדם האפשרי.
זהו טיול יקר יחסית ותהיה השתתפות חברים בעלות.
הקדימו והירשמו כדי שנוכל להתארגן בזמן.

תזרה ושנה טובה וברוכה זכור.

צוות טיולים
בשאלות ניתן לפנות לאורי שפרן

שְׁמוֹת לְכוּלָם וְאוֹשְׁדִים לְשֵׁמָחָה...

הנה הגיעה התקופה הכי מיוחדת בשנה, תקופת החגים, מתחילים בראש השנה ומסיימים אי שם בסוכות. דרך שלל ארוחות טעימות ודשנות. לרוב תקופה זו מהווה תירוץ לשבירת הדיאטה או לדחייתה... כמה פעמים אמרנו "אחרי החגים"? , אולי בעזרת מספר טיפים ברי ביצוע ניתן יהיה לשנות את הקשרו של המשפט המוכר, ונעבור את תקופת החגים ללא יסורי מצפון.

כל ארוחת חג היא מפגש משפחתי וחברתי בראש ובראשונה, וכמובן שלא ניתן להתעלם ממבחר המאכלים המגוון, הרי לא נרצה לוותר על הדג של הדודה או צלי הבקר שאימא הכינה. ניתן לטעום מהכול, אך נבקש מנות מוקטנות, אם אנחנו בתפקיד המבשלים ניתן לבשל מראש מנות כאלה, וכך ניתן ממספר מנות קטנות, להרכיב לעצמנו את ארוחת החג. לדוגמה מיני גפילטעפיש ושוק של עוף... ככה אף אחד לא מפסיד.

שתייה - יין משמח לבב אנוש, אך מוסיף לנו קלוריות מיותרות לארוחה, בחצי כוס מיץ טבעי ישנה כמות קלוריות זהה לזו אשר במנת פרי, גם תירוש. שימו לב לכמויות, אם אתם עדיין צמאים, תמיד ישנם מים. אשמח לעמוד לרשותכם לטיפים ומידע נוסף.

שתיה לכולן שנה טובה ובריאה

לימור מאור, דיאטנית

ראש השנה ה'תשע"ב בבית הכנסת

יום רביעי, ערב ראש השנה

19:00 - ערבית של יום טוב

יום חמישי, א' ראש השנה

08:00 - שחרית של יום טוב

09:30 - הוצאת ספר תורה

10:30 - קידוש

11:00 - תקיעה בשופר

מוסף של יום טוב

18:00 - מנחה

18:30 - תשליך (הליכה למקור מים עם מחזורים)

19:15 - ערבית של יום טוב

יום ששי, ב' ראש השנה

08:00 - שחרית של יום טוב

09:30 - הוצאת ספר תורה

10:30 - קידוש

11:00 - תקיעה בשופר

מוסף של יום טוב

יום ששי, ב' ראש השנה, ערב שבת

18:00 - מנחה

18:50 - קבלת שבת

19:15 - ערבית של ליל שבת

יום שבת

08:00 - שחרית של שבת

09:15 - הוצאת ספר תורה

10:00 - מוסף של שבת

17:45 - מנחה

19:50 - ערבית של מוצאי שבת

שליחי ציבור: אשר וולד, ישעיה אמיר, אופיר בשור, שלמה צברי

תכלה שנה ואנחתה תחל שנה וברכתה

יומן תרבות

רגע לפני חג המשק קפצנו לטיול חופים בין אולגה לתחנת הכוח רבין בחדרה. לאור שקיעה מקסימה אכלנו, שרנו ורקדנו לצלילי אקורדיון, היינו מעטים אבל האווירה הייתה כייפית עליזה ומשחררת, הנאה חמימה ולא בגלל המים. תודה לחנה ונעם שביט, משה נשיא, הצוות הלוגיסטי, תודה לשי פטרו על הארוחה הטעימה ולציפי סהר על הסיוע. תודה לאוולין הנסן הבלתי נלאית על הארגון, למיכה דרום ואורי שפרן על הליווי וההדרכה. תודה לבני קיי על ההנצחה של הטיול, ניתן לצפות בו בדף הפייסבוק של תרבות עין חרוד.

תודה לאביבה ויצמן על עיצוב קיר יפיפה לשנת ה-90 בחדר האוכל. איך מסכמים בכמה שורות או מילים קצרות אירוע מוצלח שעל הכנתו עמלו במשך תקופה ארוכה עשרות רבות של ילדים, נוער וחברים. כל סיכום יחטא לרבים וימעיט מהתרומה הכוללת שלו לחיי המקום ובכל זאת אי-אפשר ולא ניתן... אירוע סיום שנת ה-90 היה מפגן כוח חברתי מרגש. סיכום מאמץ ארגוני וחברתי עצום של הביחד והמשתף. כותרת השנה והאירוע המרכזי "90 וצעירים" היא יותר מהצהרה על עבר ועתיד, היא כיוון, דרך שמתממשת הלכה למעשה לנגד עינינו. **צוות התרבות מאחל לבית עין חרוד שנה טובה**, המשך צמיחה ושגשוג חברתי וכלכלי, תהא זו שנת תרבות עשירה ומגוונת, מרחיבה מעגלי השתתפות ומחברת בין אנשים.

תודה לשירי ברוידא ומירב פטרו על לקיחת אחריות בראש גדול לכיבוד עבור החזרות המרתוניות אשר נערכו במשך שלושה ערבים רצופים עד לשעות המאוחרות בלילה. בתאריך 11-9-30 יתקיים מופע במסגרת חג ראש השנה משירי אריק אינשטיין "טוב להיות בבית" מומלץ מאוד. נחתום את שנת התרבות העשירה שהייתה לנו השנה בטיולים, טיול לזכרו של דובי דביר וטיול נוסף במתכונת טיול חופים לאור ההצלחה והכיף של הטיול האחרון.

ששי מאור